

طرح درس

کارورزی پزشکی اجتماعی و خانواده

گروه بهداشت و پزشکی اجتماعی

فروردین ماه ۱۴۰۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ویژه نامه طرح درس کارورزی پزشکی اجتماعی و خانواده

❖ برنامه درس کارورزی پزشکی اجتماعی و خانواده

مصوبه سال ۹۶ curriculum

❖ طرح دوره درس کارورزی پزشکی اجتماعی و خانواده
course plan

❖ طرح درس جلسات کارورزی پزشکی اجتماعی و خانواده
Lesson plan

نام درس	۲۱۰	توضیح چرخش آموزشی	آزایی
درس	کارورزی پزشکی اجتماعی و خانواده	مدت چرخش آموزشی	یک ماه یا ۲ هفته (مدت کارگاه های توجیهی در طول دوره حداکثر ۵ روز)
مرحله ارائه	کارورزی		حضور در عرصه های شهری ۷۰٪ و عرصه های روستایی ۳۰٪ از دوره را بر اساس توزیع جمعیت در کشور شامل می شود
پیش نیاز	کارآموزی پزشکی اجتماعی و خانواده	تعداد واحد	۳ واحد
هدف های کلی	در پایان این چرخش آموزشی در راستای تحقق توانمندیهای مورد انتظار از دانش آموختگان پزشکی عمومی کارورز باید بتواند: ۱- با مراجعان، بیماران، کارکنان و سایر اعضای تیم سلامت به نحو شایسته ارتباط برقرار کند و ویژگی های رفتار حرفه ای مناسب را در تعاملات خود به نحو مطلوب نشان دهد. ۲- ارزیابی مدیریت و کاهش عوامل خطر را به درستی و با موفقیت برای مراجعین انجام دهد. ۳- برنامه های سلامت کشوری را به درستی اجرا و حسب مورد نقد نماید. ۴- مهم ترین عوامل خطر و مشکلات سلامت جمعیت با منطقه تحت پوشش در فیلدهای آموزشی را بررسی و اولویت بندی نماید و با توجه به امکانات موجود راهکارهای مناسب و برنامه عملیاتی لازم را با عنایت به همکاری های درون و برون بخشی تدوین و ارائه نماید. ۵- خدمات غربالگری و پیشگیری از بیماری های شایع و اولویت دار را در سطح فرد، خانواده و جامعه نقد کند. ۶- یک طرح در قالب تحلیل اولویت بندی و حل مشکل را اجرا کند. ۷- شاخص های بهداشتی را بر اساس کار با سیستم الکترونیکی سلامت محاسبه و تحلیل نماید. ۸- راهکارهای ارتقای شاخص های سلامت را با استفاده از راهکارهای پایش و ارزشیابی در منطقه را پیشنهاد نماید. ۹- توانایی اخذ شرح حال جامع، یکپارچه و کامل را در بزرگسالان، کودکان، زنان باردار و سالمندان در کلینیک پزشکی خانواده یا مراکز جامع خدمات سلامت داشته باشد. ۱۰- توانایی معاینه فیزیکی عمومی و جامع بزرگسالان، کودکان (برحسب تقسیم بندی رایج سنی)، زنان باردار و سالمندان با رعایت حریم خصوصی بیمار و آگاهی از حدود شرحی مرتبط در کلینیک پزشکی خانواده یا مراکز جامع خدمات سلامت داشته باشد. ۱۱- اصول و راهکارهای صحیح ارجاع به سطوح بالاتر را به کار بندد. ۱۲- ارزیابی عوامل اجتماعی موثر بر سلامت را در سطح فرد، خانواده و جامعه انجام دهد. ۱۳- روش ها و شیوه های جلب حمایت همه جانبه Advocacy را در حل مشکلات بکار ببندد. ۱۴- روش های تشخیص زودرس و غربالگری بیماری های شایع را در سطح فرد، خانواده و جامعه به کار ببندد. ۱۵- نسخه های لازم را بر اساس اصول تمویز منطقی داروها بنویسد.		
شرح درس	در این چرخش آموزشی کارورز باید از طریق حضور در عرصه های پیشنهادی و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص شده دست یابد. برای تسهیل دانش نظری کلامهای آموزش نظری مورد نیاز در قالب کارگاههای توجیهی توسط گروه پزشکی اجتماعی و خانواده برگزار شود. ●● عرصه های پیشنهادی آموزشی: • مراکز خدمات جامع سلامت شهری یا شهری و روستایی • خانه های بهداشت • کلینیک پیشگیری • کلینیک پزشکی خانواده • خانه های سلامت و سرای محله شهرداری ها (در صورت امکان) • مراکز بهداشت شهرستان • بازدید از مراکز نگهداری سالمندان، کودکان بی سرپرست، زندان ها، (در صورت امکان) در صورت امکان و ایجاد امنیت و ایمنی برای دانشجویان ترجیحا بپوشه در مناطق روستایی توجیه می شود.		
فعالیت های آموزشی	فعالیت های یادگیری این بخش باید ترکیب متوازی از آموزش در عرصه ها، مطالعه فردی و بحث گروهی، ارائه گزارش فعالیت، انجام مهارت های عملی مرتبط با اهداف فوق الذکر تحت نظارت استاد، شرکت در جلسات آموزشی گروه را شامل		

	شود. زمان بندی و ترکیب این فعالیتها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت در راهنمای پانگیری بالینی Clinical Study Guide توسط هر دانشکده و هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی تعیین می شود.
توضیحات ضروری	• با توجه به شرایط متفاوت آموزش بالینی در دانشکده های مختلف لازم است راهنمای پانگیری بالینی مطابق سند توانمندی های مورد انتظار دانش آموختگان دوره دکتری پزشکی عمومی و با در نظر گرفتن استانداردهای اعلام شده از سوی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی تدوین و در اختیار فراگیران قرار گیرد. در هر راهنمای پانگیری بالینی علاوه بر مهارتهای فوق، روشهای مراقبت و مشاوره و آموزش که کارآموز باید شناخت کافی و مهارت در مورد آنها را کسب نماید بایستی مشخص شود. • میزان و نحوه ارائه کلاس ها نباید به نحوی باشد که حضور دانشجو در عرصه و کسب مهارت های عملی وی را تحت الشعاع قرار دهد و مختل کند. • لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی کارورز بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. نامید برنامه نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است. • نظارت می تواند توسط سطوح بالاتر (دستیاران، طوفا، اساتید) اعمال شود به نحوی که ضمن اطمینان از مراعات ایمنی و حقوق بیماران، امکان تحقق اهداف پانگیری کارورزان و کسب مهارت در انجام مستقل پروسیجرهای ضروری مندرج در سند توانمندیهای مورد انتظار از پزشکان عمومی نیز فراهم گردد. تعیین نحوه و مسئول نظارت مناسب برای هر پروسیجر با مداخله بر عهده دانشکده پزشکی است.

برنامه دوره و کارگاه کارورزی

۲۸ اسفند لغایت ۸ فروردین ماه	برگزاری کارگاه
۱۵ لغایت ۳۱ فروردین ماه (هـ) (با پنجشنبه ها)	حضور فعال در فیلد
آزمون عملی و آسکی _ تحویل تکالیف	

مباحث کارگاه

تاریخ	ساعت	موضوع	مدرس
۱۴۰۱/۱۲/۲۸ (مجازی)	۸:۳۰-۹	مرور دوره	خانم دکتر پیراسته
۱۴۰۲/۱/۵ (مجازی)	۸:۳۰-۱۰	نقد مقاله و روش مقاله نویسی (۱)	خانم دکتر جوهری
	۱۰-۱۰:۱۵	استراحت	
	۱۰:۱۵-۱۱:۴۵	محاسبه و تحلیل شاخص های بهداشتی بر اساس کار با سیستم الکترونیکی سلامت	آقای دکتر آهنگر
۱۴۰۲/۱/۶ (مجازی)	۱۲:۳۰-۱۴	مدیریت خدمات و مراکز بهداشتی درمانی درمانی (۱)	آقای دکتر جعفری
	۸:۳۰-۱۰	تحولات نظام سلامت	خانم دکتر جوهری
	۱۰-۱۰:۱۵	استراحت	
۱۴۰۲/۱/۷ (مجازی)	۱۰:۱۵-۱۱:۴۵	انواع بیمه و مسائل مرتبط	آقای دکتر واعظ مهدوی
	۱۲:۳۰-۱۴	روش های آموزش سلامت (۱)	خانم دکتر پیراسته
	۸:۳۰-۱۰	روش های آموزش سلامت (۲)	خانم دکتر پیراسته
۱۴۰۲/۱/۸ (مجازی)	۱۰-۱۰:۱۵	استراحت	
	۱۰:۱۵-۱۱:۴۵	هلال احمر ، سلامت در بلایا و حوادث طبیعی	آقای دکتر قوسیان
	۱۲:۳۰-۱۴	ارزشیابی برنامه EPI	آقای دکتر دواتی
۱۴۰۲/۱/۹ (مجازی)	۸:۳۰-۱۰	نقد مقاله و روش مقاله نویسی (۲)	خانم دکتر جوهری
	۱۰-۱۰:۱۵	استراحت	
	۱۰:۱۵-۱۱:۴۵	عوامل اجتماعی موثر بر سلامت پایش و ارزشیابی	آقای دکتر اسدی
۱۴۰۲/۱/۲۰ (حضور ی)	۸:۳۰-۱۰	مروری بر HSR و EBM	آقای دکتر دواتی
	۱۰-۱۰:۱۵	استراحت	
	۱۰:۱۵-۱۱:۴۵	مدیریت خدمات و مراکز بهداشتی درمانی درمانی (۲)	آقای دکتر جعفری
طرح جامع / بیمارستان	۱۲:۳۰-۱۴	عوامل محافظت کننده در ارتقای سلامت و مرور دوره	خانم دکتر پیراسته
	۸:۳۰-۱۰	آمار و کاربرد برنامه spss در پزشکی (۱)	آقای دکتر آهنگر
	۱۰-۱۰:۱۵	استراحت	
	۱۰:۱۵-۱۱:۴۵	آمار و کاربرد برنامه spss در پزشکی (۲)	

فرم تدوین طرح درس روزانه استاد

عنوان درسی: کارورزی بهداشت و پزشکی اجتماعی		موضوع درس: ارزیابی آموزش سلامت در نظام سلامت		رشته و مقطع تحصیلی: پزشکی عمومی – کارورزی		نیمسال و سال تحصیلی: دوم سال ۱۴۰۰-۱۴۰۱		شماره جلسه: اول	
هدف کلی: نقد و ارزیابی آموزش های سلامت فرد و گروهی در مراکز جامع سلامت شهری				تدوین کننده: دکتر اشرف پیراسته					
ردیف	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری**	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله:	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی		
۱	نگاهی اجمالی به طراحی آموزشی در نظام سلامت	دانش و نگرش	آموزش مجازی	بحث گروهی و کار کارگاهی در کلاس	اسلاید و پاور پوینت	۱۰	پرسش و پاسخ و فعالیتهای کلاسی و هفتگی		
۲	تفاوت لیدرشیپ و مدیریت در نظام سلامت	دانش و نگرش	آموزش مجازی	//	اسلاید و پاور پوینت	۱۰	پرسش و پاسخ و جمع بندی		
۳	وظایف پزشک در نظام سلامت	دانش و نگرش	آموزش مجازی	//	اسلاید و پاور پوینت	۱۰	پرسش و پاسخ و فعالیتهای کارگاهی		
۴	نقد و ارزیابی آموزش سلامت در واحد های ارائه خدمت در نظام سلامت	دانش و نگرش و مهارتهای عملی	آموزش حضوری	//	اسلاید و پاور پوینت	۱۰	پرسش و پاسخ و جمع بندی و فعالیتهای کارگاهی		
۵	ارائه مبحث تفکر انتقادی و بهره مندی از این مهارت	دانش و نگرش	آموزش مجازی	//	اسلاید و پاور پوینت	۱۰	پرسش و پاسخ و فعالیتهای کارگاهی		
۶	تهیه و تدوین چک لیست ارزیابی واحدها در مراکز (توسط گروهها) کار گروهی	دانش و نگرش و رفتاری	آموزش حضوری	//	اسلاید و پاور پوینت	۲۰	پرسش و پاسخ و فعالیتهای کارگاهی		
۷	ارائه چک لیست توسط نماینده گروهها و نقد آنها	دانش و نگرش	آموزش حضوری	//	اسلاید و پاور پوینت	۳۰	پرسش و پاسخ و فعالیتهای کارگاهی و جمع بندی		
۸	تدوین نهایی چک لیست ها برای تکمیل در واحدهای مراکز	دانش و نگرش	آموزش حضوری	//	اسلاید و پاور پوینت	۱۰	پرسش و پاسخ و فعالیتهای کارگاهی		
۹	طراحی و رسم یک مطب برای گرفتن شرح حال و معاینه بیمار(کار گروهی)	دانش و نگرش	آموزش حضوری	//	اسلاید و پاور پوینت	۱۰	پرسش و پاسخ و فعالیتهای کارگاهی		

منابع:

۱. منابع تخصصی آموزش و ارتقا سلامت
۲. کتابچه های ارسالی از وزارت بهداشت

فرم تدوین طرح درس روزانه استاد

عنوان درسی: کارورزی بهداشت و پزشکی اجتماعی		موضوع درس: روش نقد علمی مقالات		رشته و مقطع تحصیلی: پزشکی عمومی-کارورزی		نیمسال و سال تحصیلی: دوم سال ۱۴۰۰-۱۴۰۱		شماره جلسه: اول و دوم	
هدف کلی: ۱-آشنایی جستجو و مرور منابع ۲- آشنایی با نقد علمی مقالات						تدوین کننده: خانم دکتر زهرا جوهری			
ردیف	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری **	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله:	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی		
۱	با روشهای متنوع مرور منابع آشنا شود.	دانش	دانشکده پزشکی	ارائه و کار گروهی	ویدئو پروژکتور	۴۵	پرسش و پاسخ-انجام دو مورد مرور منابع در کلاس		
۲	دانشجو برای یک عنوان مشخص شده بتواند یک استراتژی سرچ تدوین و اجرا کند.	روانی حرکتی	دانشکده پزشکی	کار عملی	ویدئو پروژکتور	۴۵	ارزیابی فعالیت انجام شده		
۳	مقاله مورد نیاز خود را از پایگاه های اطلاعاتی جستجو و دریافت نماید	روانی حرکتی	دانشکده پزشکی و سایت کامپیوتر	کار عملی	ویدئوپروژکتور	۴۵	ارزیابی مقاله دانشجو		
۴	یک مقاله فارسی تعیین شده را بر اساس استاندارد تدریس شده را بصورت فردی نقد کند	روانی حرکتی	دانشکده پزشکی	کار عملی	ویدئو پروژکتور	۴۵	ارزیابی فعالیت انجام شده		
۵	یک مقاله انگلیسی تعیین شده را بر اساس استاندارد تدریس شده بصورت فردی نقد کند	روانی حرکتی	دانشکده پزشکی و سایت کامپیوتر	کار عملی	ویدئوپروژکتور	۴۵	ارزیابی مقاله نقد شده دانشجو		

منابع: مقالات ارائه شده برای نحوه جستجو و نقد مقاله

فرم تدوین طرح درس روزانه استاد

عنوان درسی:		موضوع درس:		رشته و مقطع تحصیلی:		شماره جلسه: اول	
کارروزی بهداشت و پزشکی اجتماعی		SDH، پایش و ارزشیابی		پزشکی عمومی-کارروزی			
هدف کلی: بهبود آشنایی دانشجویان با تعاریف و مفاهیم عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، پایش و ارزشیابی				تدوین کننده: آقای دکتر اسدی			
ردیف	هدفهای رفتاری (دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود):	حیطه یادگیری	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله:	زمان (دقیقه)	شیوه ارزشیابی و فعالیتهای تکمیلی
۱	مفهوم عوامل اجتماعی موثر بر سلامت را متوجه شده باشند.	دانش	دانشکده پزشکی- کلاس ۵	سخنرانی، بحث، فعالیت کلاسی	پروژکتور	۳۰	شرکت فعال در کارگاه، پرسش و پاسخ فعالیت گروهی
۲	تفاوت بخش سلامت و نظام سلامت را بیان کند.	دانش	دانشکده پزشکی- کلاس ۵	سخنرانی، بحث، فعالیت کلاسی	پروژکتور	۲۰	شرکت فعال در کارگاه، پرسش و پاسخ فعالیت گروهی
۳	وظایف مدیریت را بدانند.	دانش	دانشکده پزشکی- کلاس ۵	سخنرانی، بحث، فعالیت کلاسی	پروژکتور	۱۰	شرکت فعال در کارگاه، پرسش و پاسخ فعالیت گروهی
۴	تفاوت پایش و ارزشیابی را بیان نمایند.	دانش	دانشکده پزشکی- کلاس ۵	سخنرانی، بحث، فعالیت کلاسی	پروژکتور	۲۰	شرکت فعال در کارگاه، پرسش و پاسخ فعالیت گروهی
۵	فعالیت های یک پزشک عمومی در مراکز بهداشتی را درک کند.	نگرش	دانشکده پزشکی- کلاس ۵	سخنرانی، بحث، فعالیت کلاسی	پروژکتور	۲۰	شرکت فعال در کارگاه، پرسش و پاسخ فعالیت گروهی
۶	یک پایش بنویسد.	روانی حرکتی (رفتاری)	دانشکده پزشکی- کلاس ۵	سخنرانی، بحث، فعالیت کلاسی	پروژکتور	۲۰	شرکت فعال در کارگاه، پرسش و پاسخ فعالیت گروهی

منابع:

Hatami H, Razavi SM, Eftekhari A, Majlesi F, Sayed Nozadi M, Parizadeh S. Textbook of public health. Tehran: Arjmand. ۲۰۲۰

فرم تدوین طرح درس روزانه استاد

عنوان درسی: کارورزی پزشکی اجتماعی		موضوع درس:	رشته و مقطع تحصیلی: دکترای پزشکی عمومی			شماره جلسه:
هدف کلی:		هلال احمر، سلامت در بلایا و حوادث طبیعی	تدوین کننده: آقای دکتر قوسیان			
اهداف رفتاری		اهداف رفتاری	هیات علمی گروه بیوشیمی			
ردیف	هدفهای رفتاری	حیطه یادگیری**	مکان آموزش	نحوه ارائه درس	رسانه و وسیله:	زمان (دقیقه)
۱	تاریخچه نهضت بین المللی هلال احمر را بداند	دانش	دانشکده	سخنرانی و اسلاید	پروژکتور	۱۲۰ دقیقه
۲	با تشکیلات بین المللی و مجمع عمومی و فدراسیون آشنا شود	دانش				
۳	تاریخچه جمعیت در ایران را بشناسد	دانش				
۴	با سازمان های ۵ گانه جمعیت در ایران آشنا شود	دانش				
۵	فعالیت های امدادی و درمانی و خدمات داوطلبانه در حوادث را در جمعیت بشناسد	دانش				
۶	با فعالیت های درمانی بین المللی هلال احمر ایران آشنا شود	دانش				

